

De Nedermolen Te Melden, vervolg

Naar informatie van Stefaan en Bert

In *Levende Molens* jaargang 25 nr 11 december 2003, pgn 25-127 tot 25-130 beschreven we in kort de geschiedenis en de toestand van de molen op dat ogenblik. Stefaan Vanderdonck en Bert Michels hadden toen reeds grotendeels hun restauratieplannen voor de molen klaar. Er zou gerestaureerd worden in twee fasen: het gebouw, de zolderingen en het herstellen van de watertoevoer en in een tweede fase het gaande werk en het rad.

Dat er heel wat te doen was bleek duidelijk in december 2003. De watertoevoer naar de spaarvijver was afgesloten door tonnen grond in de overwelfde doorgang onder de schuur (of poortgebouw) van de vierkantshoeve. De aanvoergracht tussen de hoofdbeek en de tunnel was niet meer bestaande. De spaarvijver zelf was toen reeds grotendeels vrijgemaakt door Stefaan en Bert.

De molen zat onder het stof en op enkele plekken op de zolders was het gevaarlijk lopen. Ramen en deuren hingen er belabberd bij. Het rad en het aswiel zaten half in het slijk en het sluiswerk ontbrak zowat totaal.

Ondertussen is er al veel water door de Molenbeek gelopen, water dat regelmatig werd aangevuld met zweet van de twee enthousiaste moleneigenaars. Zij hebben eigenhandig de aanvoergracht en de tunnel geruimd zodat het water terug vlot naar de spaarvijver kan lopen. Bij het ruimen van de aanvoergracht konden er nog mechanische hulpmiddelen worden gebruikt, voor de zowat 47 m lange tunnel die slechts 1,52 m hoog is, was dit echter niet haalbaar. De tonnen leemgrond werden er met mankracht uitgegraven en met een mechanische kruiwagen afgevoerd. Misschien bracht de tocht die in een tunnel altijd heerst, enig soelaas aan de harde werkers.

Nedermolen: er stroomt weer water door de tunnel onder het voorgebouw. De spaarvijver wordt regelmatig gevuld en leeg-gemaakt om het geheel open te houden. Foto: F.B.

Nedermolen: in de loper van een van de steenkoppels werd dit balanceerbakje gevonden. Het zit in de balastlaag ingewerkt en werd door de "uitvinder Rousseau" gebreveteerd.

Foto: F.B.

De oude muur die op zowat 1,60 meter voor het molengebouw stond en die zeker 25 jaar plat tegen de molen lag, met alle gevolg vandien (grond tegen de muren, zware aantasting...), en ongeveer 2.00 m hoog is, werd vervangen door een degelijke betonnen

Nedermolen: de veel te korte dubbele lipas met een vlinder in de buit. Als we de lijn van de las volgen dan zat de haak ook nog verkeerd om, naar boven ipv naar onder. Foto: F.B.

grondkerende wand die het onder het maai-
veld gelegen niveau van de molen moet
beschermen en voorkomen dat de grond
tussen de hoger gelegen spaarvijver en de
molen, in de molen kan komen bij zware
regenval.

Blijkbaar verzamelen molens in de loop
van de jaren die ze niet meer draaien zowat
overal een hoop puin en afval. De Neder-
molen vormde hierop geen uitzondering.
Een berg puin dat zowel binnen als buiten
de molen lag, werd geruimd.

Met een zware twintig ton kraan werd ook
het half vergane waterrad uit de leemgrond getrok-
ken. Wat er gered werd kan enkel nog als model dien-
nen voor het nieuw te maken rad.

Na een grondige reiniging in de molen kon de eerste
fase van de restauratie dan eindelijk beginnen. De
nodige herstellingen werden uitgevoerd aan het dak-
gebinte dat gedeeltelijk bestaat uit herbruik materiaal
(van een vroeger houten molengebouw?). Muurplaten
werden vernieuwd waar nodig en de hellingen van
de muren werden terug stevig gemetseld. Op de
kepers werd een onderdak aangebracht en uiteinde-
lijk kregen de holle Vlaamse pannen terug hun plaats
op het dak. Het onderdak werd aangebracht omdat er
gevreesd werd dat het dak niet goed dicht zou zijn
met de holle Vlaamse pannen.

Binnen in de molen werden heel wat moerbalkkop-
pen die rot in de muur zaten vernieuwd of verstevigd.
Met het herstellen van de balkkoppen is er blijkbaar
toch nog ergens een probleem want de vereiste dub-

*Nedermolen: op de klopbuij werden de volgende inscripties gevonden:
Norbert Demoor, Mont st Aubert, 1880.*

Foto: F.B.

bele haaklas werd op vreemde wijze toegepast. De
lassen waren zowat overal veel te kort en de haak
werd, als extra versteviging, vervangen door een
soort vlinder.

De oude vloerplanken die in zeer slechte staat waren,
werden vervangen door nieuwe in abeel.

In de olieslagmolen werd door de eigenaars zelf
een bakstenen vloer gelegd die mag gezien worden.
Zelden een zo vlakke vloer gezien als deze.

Alle ramen en deuren werden vervangen door nieu-
we. In de graanmolen belet een tussenvloer (zolder)
het opendraaien van een raam. Stefaan stelde tijdig
vast dat dit raam ook vroeger niet opendraaide maar
omhoog kon geschoven worden. Het nieuwe raam
werd dus terug een hefschuifraam.

Na de waterbouwkundige-, omgevingswerken en de
karkasrestauratie van de molen en de schoorsteen ligt
de molen er weer netjes bij, klaar voor de volgende res-
tauratiefase: een maalvaardige molen opleveren.

Nedermolen: Het geheel ziet er al veel beter uit. De molen is klaar de tweede restauratiefase.

Foto: Bert Michels